

2. Predzgodovina – potovanja po Evropi

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

***Silno rad bi vas videl, ko ste v
svojem elementu!***^[1] piše oče svojim
sinovom v Venezueli leta 1964.
Takrat je minevalo že trinajsto leto,
odkar so se skušali ukoreniniti v tej
deželi, ne kot zajedavska rastlina,
temveč kot posinovljeni otroci.

Takšno držo je vztrajno spodbujal ustanovitelj: ***Miselnost mojih otrok ne bo izseljenska miselnost, kajti vsi gredo v nove države, da bi jih vzljubili, da bi jim požrtvovalno služili.***^[2] Ravno Venezuelce je spomnil na to že pred leti:

Bodite razumevajoči, odpuščajte, naj bo v vašem ravnanju obzirnost in iskrena naklonjenost ter še naprej z vso svojo močjo služite tej blagoslovljeni venezuelski deželi, ki je vaša nova domovina, medtem ko istočasno služite vsem dušam.^[3]

Minilo je več kot dvajset let, preden je ustanovitelj uspel obiskati svoje otroke na drugi strani Atlantika, da bi videl, kako delujejo »v svojem elementu«. Nagovarjali so ga in ga vabili, naj pride čez lužo, toda oče se je izmikal ter se izgovarjal na uboštvo, na obilico dela in pomanjkanje časa.^[4] Dejstvo je, da je bil do vratu zakopan v vodstvene

naloge. Zaradi papirjev, ki jih je bilo vsak dan več, je bil priklenjen na centralni sedež, na nevralgično točko vodenja Opus Dei. Prav dobro je opisal svoj položaj, ko je dejal: ***Zasut sem s papirji in na smrt utrujen od dela.***^[5] Toda zvest svojemu načelu, da se mora svetovna širitev Dela izvajati iz Rima – *a Roma e da Roma* –, je trdno vztrajal na poveljniškem položaju.

Postopki in budno spremljanje institucionalnega razvoja Opus Dei mu niso dopuščali, da bi odšel iz Rima, razen bliskovitih skokov, s katerimi je želel pripraviti bodočo širitev Dela po Evropi in ki jih nikakor ne bi mogli opisati kot izletniška popotovanja. Namreč po koncu druge svetovne vojne, ko so se države znašle pred priložnostjo za ponovni zagon in reorganizacijo, je prišlo do nove napetosti, imenovane hladna vojna. Ideološko trenje med zmagovalnima velesilama,

Združenimi državami in Sovjetsko zvezo, se je sprevrglo v boj za vojaško in gospodarsko prevlado. Zaradi grožnje, ki jo je predstavljala ruska težnja po ozemeljski širitvi, in zaradi agresivnosti komunističnih strank po vsej Evropi je bila leta 1949 ustanovljena obrambna vojaško-politična organizacija NATO. Sovjetski odgovor na to zvezo je bil Varšavski pakt, sklenjen leta 1955, v katerega so bile pod vodstvom Moskve vključene satelitske komunistične države.

Medtem se je spor med obema blokoma, ki se je začel s sovjetsko zaporo Berlina, razbesnel v zatiranje vseh tistih ustanov, ki bi lahko ovirale širjenje marksistične doktrine. Med njimi je bila prva na vrsti Katoliška cerkev in člani njene hierarhije so bili kruto preganjani ter podvrženi zrežiranim sodnim procesom. Ko leta 1953 Stalin umre in se na oblast povzpnejo

antistalinisti, pride v Vzhodni Nemčiji do nemirov in do nove komunistične represije. Največja ljudska vstaja zoper komunistično oblast, izvedena leta 1956 na Madžarskem, je bila krvavo zatrta z vojsko ob pasivnosti zahodnih držav. Takšen je bil v grobih obrisih žalostni položaj Srednje Evrope v letih, ko si je ustanovitelj zadal nalogo, da pripravi širitev v Nemčijo, Avstrijo in Švico – nalogo, ki pride na vrsto še pred presaditvijo in ji zato lahko rečemo »predzgodovina«.^[6]

* * *

Že kakšno leto je oče obiskoval italijanska mesta od severa do juga, ko se je odločil opraviti apostolski pohod po Srednji Evropi, da bi si ustvaril vtis o razmerah v nemško govorečih deželah. Iz Rima je odrinil 22. novembra 1949 in se ustavil v več mestih na severu Italije: v Genovi, Milanu, Comu, Torinu ...^[7] Spotoma je

iz Milana poslal pismo svojim mehiškim sinovom, v katerem jim je dejal:

Tukaj imamo nekaj dni postanka, da pripravimo ureditev te hiše, potem pa naprej v Avstrijo in Nemčijo, kjer se bomo malo razgledali z namenom, da čim prej z božjo pomočjo tudi tam odpremo par hiš. Ne opuščajte molitve za to, s čimer se sedaj ukvarjamo, kajti zelo je pomembno za celotno Delo.^[8]

Za dva dni se je pomudil v Innsbrucku, kjer si je izmenjal vtise z nekaterimi univerzitetnimi profesorji, med katerimi je bil tudi rektor. Dne 30. novembra so prispeli v München. Naslednje jutro po maši je obiskal tamkajšnjega nadškofa, kardinala Faulhaberja, in ta ga je sprejel nadvse prisrčno.^[9] V latinščini sta se dolgo pogovarjala o pastoralnih težavah nemških škofij, o katoličanih, ki so bežali iz vzhodnih

držav in iskali zatočišča v Zahodni Nemčiji, ter o Delu. Kardinal je pokazal veliko naklonjenost do tega, da bi se dejavnost Opus Dei začela na Bavarskem. Poslovala sta se in 4. decembra je bil ustanovitelj zopet v Rimu.

Marsikje so Opus Dei nestrpno pričakovali. Toda oče, ravno zato ker je čutil to apostolsko nujnost, se je oprezno, brez prenačljenosti odločal za nadaljnje korake. Tista leta – od 1950 do 1954 – so sovpadala s trdim delom za izgradnjo Ville Tevere, z »nasprotovanjem dobrih« v Italiji, z bitko za izobraževanje novih članov Dela in s širitvijo v številne države ameriške celine. V Nemčiji se je začelo s kratkimi potovanji članov Dela med univerzitetnimi počitnicami; hodili so tja in nazaj, dokler niso 1. maja 1953 v Bonnu našli hiše, stare in nekoliko dotrajane, vendar prijetnega videza. Ko bo čez leta obnovljena in

razširjena, bo v njej zaživel
Študentski dom Althaus. Najprej pa
so se morali spoprijeti s
pričakovanimi težavami: jezik,
pomanjkanje denarja, valovi
nepotrpežljivosti in utrujenosti.^[10]
Oče jih je, tako kot druge svoje po
svetu razkropljene otroke, skušal
bodriti ter jim vlivati pogum in
optimizem brez prikrivanja, da je
treba prestati trpko obdobje, preden
nastopijo okusni sadovi. Njegova
pisma so prežeta z mislijo, da sta za
okrepitev presaditve potrebna
potrpežljivost in čas:

Bodite potrpežljivi, saj tudi Rim ni bil
zgrajen v enem dnevu. Poklici bodo
prišli, trdni in v velikem številu.
Vendar z njimi ne gre improvizirati,
še najmanj pa pri ljudeh z nemškim
značajem.^[11]

Minevalo je kakšno leto dni od
čudežne ozdravitve sladkorne
bolezni, ko se je podal na dolgo pot s

ciljem prepotovati Švico in oceniti razmere v Avstriji. Iz Rima je odrinil 22. aprila 1955. Pot ga je vodila skozi Milano in Como. Obiskal je Marijino svetišče Einsiedeln, Zürich, Basel, Luzern, Bern, Fribourg in St. Gallen. ^[12] Ko so bili blizu nemške meje, je že bežen Álvaro namig zadostoval, da je očetovo srce prevzela želja po srečanju z njegovimi otroki v Nemčiji, preden bi nadaljevali pot proti Avstriji. Ta ovinek, naj mimogrede povemo, je pot podaljšal kar za dobrih tisoč kilometrov. ^[13]

Prvega maja so torej v centru Althaus doživeli nepozabno presenečenje. Pri kramljanju s svojimi sinovi jim je ustanovitelj priporočal veselje in delo ter jim naznanjal, da je nastopil čas žetve.

Sin moj, je dejal enemu od njih, ali te ne navdušuje dejstvo, da Gospod v nas polaga tolikšno zaupanje? Videti je, kot da bi za rodovitnost dela

določil pogoj, da smo zvesti. Kako veliko odgovornost imamo! In kako globoko občutimo božje otroštvo ob tem zaupanju, ki nam ga je izkazal! Kakšno upanje nam budi misel na bližajočo se žetev na tej nemški zemlji ...!

Delo že dehti po bujnem polju, po zrelosti, čeprav sedemindvajset let ni nič za takšno ustanovo, še manj pa za družino, ki prihaja od Gospoda in ki bo, dokler bodo ljudje na zemlji, delovala v službi Cerkve za širjenje Kristusovega kraljestva, za blagor vseh duš, da bi osrečila človeštvo in ga vodila k Bogu.^[14]

Potem so 3. maja odšli v Düsseldorf, da bi na avstrijskem konzulatu pridobili vstopni vizum. Sedmega so prispeli na Dunaj. Nastanili so se v bližini železniške postaje, v Hotelu Bellevue, ki je bil zaradi vojne v precej klavrnem stanju. Oče in Álvaro sta v talarju »prepeščila«

mesto (tako se je izrazil Jožefmarija) po dolgem in počez. Dunaj je bil še vedno razdeljen na štiri cone, ki so jih zasedli Francozi, Angleži, Rusi in Američani. Na ulici je srečeval ruske vojake, ki so mu v spomin priklicali nasilne prizore iz časa španske državljanske vojne: množične poboje in požgane cerkve, bogokletja in skrunitve ter komunistične brigade.

V Rimu se je skupina njegovih sinov učila nemščine z namenom, da odidejo živeti v Avstrijo.^[15] Preden se je oče odpravil na to potovanje, ki ga je prvič popeljal na Dunaj, je 15. aprila 1955 pisal onim v Nemčijo: ***Če se zadeve v Avstriji uredijo in če Rusi odidejo, bo treba začeti razmišljati o Dunaju ...***^[16] Znano je bilo, da naj bi bil vsak čas podpisan sporazum o vzpostavitvi samostojne in demokratične Avstrije oziroma avstrijska državna pogodba in naj bi se zasedbene sile iz države umaknile. Drugače ustanovitelj ne bi šel na

Dunaj z namenom, da začne z delom v zasedenem mestu. Njegovi otroci niso imeli poklica mučencev, čeprav se mučeništva niso bali; zato jih ni pošiljal v dežele, kjer je pustošil komunizem in kjer ni bila zagotovljena vsaj osnovna svoboda. To bi pomenilo skušati Boga. ***Jaz svojih otrok ne pošiljam nepremišljeno***, je zatrjeval. ***Kamor vas ne bi poslale vaše matere, vas tudi jaz, ki vas imam rad kakor mati, ne morem napotiti.***^[17]

V treh dneh, ki jih je prebil na Dunaju, je pozdravil nuncija, to je bil msgr. Dellepiane, in imel daljši pogovor s pomožnim škofom, msgr. Franzem Jachymom, o začetku apostolskih dejavnosti Opus Dei v Avstriji. V Rim so se vrnili 12. maja.

Znova se je na dolg pohod po vsej Evropi odpravil 16. novembra istega leta 1955. Kako je pot potekala, s kom se je srečal in koga je obiskal, lahko

izvemo iz zapiskov v očetovi beležnici ter iz pisem in razglednic, ki jih je pošiljal med popotovanjem: Rim, Spezia, Milano, Como. Nato čez mejo v Švico: Lozana, Ženeva.

Naslednji postanek je bil v Parizu: tam je 22. novembra kosil s svojimi sinovi v centru na Bulvarju Saint-Germain. Skozi Versailles je potoval v Chartres in Lisieux, kjer je molil ob grobu sv. Male Terezije. Pot ga je skozi Rouen, Amiens in Lille vodila proti Belgiji. Šel je v Leuven in Antwerpen, da bi tam opravil nekaj obiskov. Sledila so mesta Breda, Rotterdam, Haag, Amsterdam in Utrecht, v katerih je polagal temelje predzgodovine Dela na Nizozemskem. Prispel je v Nemčijo in se v Bonnu srečal s svojim sinovi v centru Althaus, kjer jim je brez ovinkarjenja kar takoj povedal, da si morajo zavihati rokave, kajti začenjala se je zgodovina. Nagovoril jih je s temi besedami:

Predzgodovina nemške regije se je končala in sedaj se nahajamo že v zgodovini. Danes se začenja zgodovina Dela v Nemčiji. Danes, 30. novembra 1955, vstopamo v zgodovino te regije. To ne bo nekaj takojšnjega, nenadnega. Potrebni bo nekaj mesecev ... čakanja. Ampak prišli bodo ljudje, prišli bomo ven iz Bonna, začele se bodo najrazličnejše dejavnosti.^[18]

Nadalje je v prvih dneh decembra obiskal Köln, München, Salzburg in Linz. Tretjega decembra je prispel na Dunaj in prenočil v Hotelu Bristol, naslednji dan zjutraj pa maševal pri Sv. Štefanu. Medtem ko se je po maši zahvaljeval in tam, v stolnici, molil pred podobo Marije iz Pötscha, se je k njej prvič obrnil z molitvenim vzklikom *Sancta Maria, Stella Orientis, filios tuos adiuva!* (Sveta Marija, zvezda vzhoda, pomagaj svojim otrokom). To ni bil zgolj še eden izmed njegovih številnih

izrazov, s katerimi je klical k Devici Mariji. Kolikor lahko sklepamo iz korespondence tistih dni, je moral prejeti zagotovilo, da bo s temi besedami pod varstvo Božje Matere postavljeno bodoče apostolsko delo v evropskih državah, ki so bile podvržene komunizmu. In res je tistega dne, 4. decembra, pisal v Španijo: ***Še vedno menim, da je Dunaj odlična enklava za delo na vzhodu in da bodo ti moji otroci v teh deželah dajali veliko slavo Bogu, našemu Gospodu [...]. Danes sem napravil neki sklep v zvezi s pobožnostjo do Device Marije.***^[19] Pet dni pozneje pa prav tako v Španijo:

Čutim veliko gotovost, ko trdim, da nam bo Bog, naš Gospod, dal obilnih sredstev – priložnosti, ljudi –, da bi mogli vsak dan bolje delati za Njega v vzhodnem delu Evrope, dokler se nam ne odprejo – in odprla se bodo – tudi vrata Rusije [...].

Reci jim, naj velikokrat ponavljajo ta molitveni vzklik: Sancta Maria, Stella orientis, filios tuos adiuva!^[20]

Nato se je 7. decembra vrnil v Bonn, 10. decembra pa je bil zopet v Rimu. V Villi Tevere jim je podal svoje vtise s potovanja: ***Otroci moji, zelo vas potrebujejo po svetu.***^[21]

Leta 1956 je ponovno potoval v Francijo in Srednjo Evropo. Iz Rima je odrinil 23. junija. Najprej se je ustavil v Švici (Bern in Lozana), zatem je pot nadaljeval proti Franciji (Lyon, Versailles, Pariz). V Parizu je daroval mašo v stanovanju na Bulvarju Saint-Germain. Prvega julija je prispel v Belgijo, takoj nato v Nemčijo ter se skozi Švico vrnil v Rim 18. julija. Ne da bi si privoščil poletni oddih, se je vnovič odpravil proti Švici, da bi se udeležil generalnega kongresa Dela, ki je potekal v Einsiedelnu od 21. do 25. avgusta 1956.

Ustanovitelj še ni zaključil s »predzgodovino« Dela v Avstriji in Švici, ko je na Madžarskem prišlo do ljudske vstaje zoper komunistični režim. Nekaj dni preden so sovjetske vojaške enote zasedle državo, je oče pisal svojim sinovom v Nemčiji: ***Ob dogodkih, do katerih prihaja na evropskem vzhodu, molim in trpim ter nestrpno pričakujem začetek našega dela tam in v Avstriji.***^[22]

V letu 1957 je bil večkrat na potovanju zunaj Italije. Maja se je dva tedna mudil v Franciji. V avgustu, potem ko je obiskal Einsiedeln in imel tam nekaj dni oddiha, je prepotoval Nemčijo, Belgijo, Nizozemsko in Švico. Na god sv. Jerneja, 24. avgusta, je maševal v študentskem domu Eigelstein, ki je začel delovati prejšnjo jesen. To je bil prvi center, ki so ga njegove hčere odprle v Kölnu.^[23]

Obdobje »predzgodovine« je šlo h koncu. Leta 1958 je daroval mašo pri svojih hčerah, ki so že imele stalne dejavnosti v Parizu; v drugi polovici septembra pa se je na poti nazaj iz Londona ustavil v Haagu, Kölnu in Zürichu. Sodeč po tem, kar je pisal članicam Centralnega sveta, je bil oče videti zadovoljen: ***Veliko dobrih novic prihaja iz Nemčije, Nizozemske in Švice, jim je dejal, tako dobrih, kot so tiste iz Velike Britanije.***^[24] Istega dne, na praznik Milostne Matere Božje, je pisal tudi svojim otrokom v Španijo: ***Silno si želim srečanja z vami, da bi vam povedal o mnogih dobrih novicah, tudi z Nizozemske, kjer smo zaključili s predzgodovino te dežele.***^[25]

* * *

V natrpanem programu obiskov različnih osebnosti in mest, iz katerih je bila stkana apostolska

»predzgodovina« Opus Dei v Evropi, so kakor mejniki izstopala romanja k Marijinim svetiščem, h grobovom svetnikov ali v kraje, kjer so ti živeli. Einsiedeln, Lurd, Loreto, Fatima, Willesden, Pilarska Marija v Zaragozi in Devica Marija čudodelne svetinje v Parizu; pa tudi Assisi, Bari, Lisieux, Ars in Siena so bili cilji teh božjih poti.^[26]_____

O tistih apostolskih križarjenjih v Álvarovem spremstvu je ustanovitelj z vso pravico lahko zatrdil: ***Nemčijo poznam tako dobro in še bolje kot vi.***^[27] In s to izjavo sploh ni pretiraval.

Njegova potovanja so bila hitra in plodovita, kakor apostolski vpadi. Daljših odsotnosti iz Rima si ni mogel privoščiti, in ker ga je gnala silna želja, da bi mnoge škofo seznanił z Delom, je moral iz svojega časa iztisniti čim več. Klavrno stanje avtomobila, velike razdalje in

nenehno drvenje iz kraja v kraj ga je izčrpavalo. Z veseljem je Gospodu izročal utrujenost in neprijetnosti, med potjo je vzdušje popestril tako, da je prepeval in prepeval ter drugega za drugim nizar različne vence.^[28] Pogosto je za svoje spremljevalce vodil popoldansko meditacijo ter jih spodbujal k premišljevanju evangeljskega odlomka, v katerem Gospod apostolom pravi: Izvolil sem vas in vas postavil, da greste ... *ut eatis*.

S teh potovanj se je v Rim vračal prekipevajoč od doživetij, ki jih je potem izkoristil za svoje notranje življenje in ob drugih priložnostih. Iz Lozane je arhitektom v Villi Tevere poslal razglednico. Šlo je za fotografijo iz tistega kraja in na hrbtno stran je zapisal: ***Lep vodnjak! Pozdrav. Mariano.***^[29] Kdor zna razumeti, ne potrebuje veliko besed. Po navdihu tiste slike je nastal »Vodnjak z oslički«, vdolan v zid na

dvorišču *Cortile degli Uffici* v Villi Tevere.

Na Dunaju je videl steber s Sveti Trojici posvečenim napisom: *Deo Patri Creatori, Deo Filio Redemptori, Deo Spiritui Sanctificatori*, in te besede je dal vrezati na oltarni nastavek kapele v Villi Tevere, kjer je navadno maševal.^[30]—

Tudi iz centrov Dela je s seboj ponesel živ spomin na veselje, ki je kljub pomanjkanju vladalo med njegovimi otroki. Kar se mu je 28. junija 1956 pripetilo v Parizu, na Bulvarju Saint-Germain, ni osamljen primer, saj se mu je nekaj podobnega zgodilo tudi v Študentskem domu Althaus. Namreč ko je Jožefmarija odmaševal, so se vsi skupaj odpravili v jedilnico zajtrkovat. Vključujoč očeta in njegove spremljevalce je bilo pri mizi seveda več ljudi kot običajno. Iz omare so vzeli vse posodje, kar so ga imeli, vendar ni

zadostovalo za vse pogrinjke, tako da je bilo treba uporabiti tudi skodelico, ki je bila počena in brez držaja.

Pomanjkljivost so zakrili tako, da so čeznjo skrbno položili prtiček ter jo postavili na zadnje mesto, upajoč, da bo v živahnem vzdušju ostala neopažena. (Vse so bile pokrite s prtičkom in poškodovana je bila še katera druga.)

Toda oče, namesto da bi sedel na prednostno mesto, si je izbral ravno pogrinjek, ki so ga skušali prikriti. Odgrnil je prtiček, ki je pokrival sramoto tiste skodelice, ter se iz oči v oči srečal s poosebljenim uboštvom. To pač ni bila nenavezanost, kakršno naj bi živeli, toda upoštevajoč zgodovinske okoliščine ob začetkih dejavnosti v neki deželi, se je oče ob tem doživetju razveselil. Ti njegovi sinovi so bili plemeniti boji.

Skodelico je sklenil odnesti s seboj v Rim. Tam ji je bilo dodeljeno častno

mesto in njene herojske razpoke so zablestele v spominski vitrini, kjer je bil razstavljen porcelan, pahljače in drugi predmeti, katerih edina vrednost je bila njihov družinski izvor ali njihova drobna zgodba.

Nekoč pa se je zgodilo, da je neki cerkveni dostojanstvenik zagledal tisto starino na tako izbranem mestu. Ne da bi si mogel predstavljati, kako je tam pristala, je napol zbegan in napol iz vljudnosti zatrdil: Iz oniksa je! Kakšna umetnina! Ustanovitelj pa mu odvrne: ***Naj vam sv. Lucija izprosi boljši vid. Vi mislite, da je iz oniksa, vendar je iz nebes, saj predstavlja čudovito uboštvo, ki ga v Opus Dei živimo z velikim veseljem, z veliko ljubezni. Predstavlja pa tudi sveto prebrisanost mojih sinov, ki so mi skušali prikriti pomanjkanje, ki so ga trpeli.***^[31]

Skoraj dvanajst let so že prebivali v Veliki Britaniji, ko je oče leta 1958 končno prispel v London. Z njimi je preživel daljše obdobje, od začetka avgusta do sredine septembra. Na otok se je vračal tudi v naslednjih letih, vse do leta 1962, tako da je bila Velika Britanija država, v kateri je živel najdlje, če pustimo ob strani Španijo in Italijo. Prehodil je, kot smo videli, večji del Evrope, ni pa še imel priložnosti skočiti na otok.

Apostolska vnema in želja videti njegove otroke ga je privedla v Veliko Britanijo.

V dneh med 24. julijem in 3. avgustom je ustanovitelj potoval skozi Švico. V züriškem centru Dela je maševal 25. julija. Naslednji dan je obiskal svetišče Einsiedeln. Dva dni se je zadržal v Parizu, da bi se srečal s svojimi hčerami v centru Rouvray in pokramljal s svojimi sinovi na Bulvarju Saint-Germain. Končno je 4. avgusta pri kraju Boulogne prečkal

Rokavski preliv ter prispel v Dover. To je bil zgodovinski dan za Delo v Veliki Britaniji, kjer se je zagon ustanove začel že za božič 1946. Oče jih je pri tem podpiral in jim govoril:

Sedaj postavljate dobre temelje, in če jih postavljate z veseljem, prepričani v svojo vlogo kot ustanovitelji, s čutom za svojo odgovornost, potem bo kmalu, prav kmalu, tista hiša dobila drugačno podobo in začeli boste okušati sadove, ki bodo tam – to vam zagotavljam – nadvse obilni, če le ostanete zvesti.^[32]

Leta in leta je svoje otroke spremljal v molitvi ter jih opogumljal pri spoprijemanju z okoljem, ki ga niso bili vajeni:

Poslal sem vas vedoč, v kaj se podajate, jim piše; kajti vedel sem in vem, da ste zmožni v dejanjih uresničiti tisto spreminjanje vsakodnevne človeške proze v božjo poezijo.^[33]

Leta 1952, 4. aprila, so se iz stanovanja na Rutland Court, v katerem so živeli od leta 1947, preselili v Hampstead na severu Londona. Prostorna hiša s precej velikim vrtom je delovala kot študentski dom z imenom Netherhall House. Tri mesece pozneje so v London prišle prve članice Dela.^[34] Kmalu, spomladi 1954, so začele prihajati prve prošnje za sprejem v Delo in oče jim je pisal v London:

Zelo sem zadovoljen, saj je led prebit in se začenjajo poklici. Vendar ne pozabite, da je to okolje bolj težavno kot v deželah s katoliško tradicijo. Bodite potrpežljivi, če bo napredovanje počasno; meni se zdi, da imamo dober tempo, hvala Bogu.

[35]

Razvoj dejavnosti je bil naporen, dokler ni 4. avgusta 1958 v Veliko Britanijo prišel ustanovitelj. Na hrbtno stran neke fotografije je

nemudoma zapisal: **Sancta Maria,
Sedes Sapientiae, filios tuos
adiuva; Oxford, Cambridge, 5. 8.
'58.**[36]

Šel je na obhod po Londonu in prispel v *City*. Na ulicah se je trlo ljudi: uradniki, pisarniški delavci v temnih oblekah s polcilindri in naškrobljenimi ovratniki. Gost promet rdečih avtobusov in črno lakiranih taksijev. Ozračje je bilo napeto, na vsakem koraku ena sama naglica in vrvenje.

Vsepovsod napisi z letnicami iz davnih časov: *Established in 1748, ... in 1760, ... 1825 ...* Očetov um je prodiral v njihov zgodovinski pomen in ga motril v njegovi celovitosti: neprekinjena dejavnost, poslovanje z vsemi celinami, bogastvo, gospodarska moč ... kakor trda večstoletna skorja. *City* je bil podoben starodavnemu drevesu s čvrstimi opornimi koreninami. V

množici, v kateri je vsakdo hitel po svojih opravkih, je bilo mogoče videti najbolj eksotične obraze in oprave: Indijce, Afričane, Kitajce, Arabce.

Zasidran v božji pričujočnosti je ustanovitelj pretehtaval dejstva. Pomislil je, kako neznatna reč bi bila njegov napor in drznost, če bi ju prelil v to svetovno stičišče kultur. In moral ga je oplaziti občutek malodušja, ko je svoje človeške moči primerjal z mogočnostjo *Cityja*. Vendar ni klonil. V globini svoje duše se je ustopil pred Gospoda, ocenil razpoložljiva sredstva ter prišel do očitnega zaključka, da bi bil za preusmeritev vsega tega – tolikih duš in podjetij – h Kristusu potreben nadčloveški vzvod in napor.

V prvih dneh je obhodil nekatere znamenitosti v Londonu in drugih krajih v bližini: parlament, Fleet Street, Westminster, Whitehall, Oxford, St. Albans ... V nedeljo, 10.

avgusta, je šel zjutraj ponovno v *City*. Zdaj, ko je bil brez življenja, je ta kraj vzbujal še globlji vtis. Konec tedna je prinesel nenaden preobrat: povsem prazne ulice, brez pešcev in prometa; zaprte stavbe, mrtve in kakor zazidane v tihoto. Tisto nedeljo je pisal Michaelu Richardsu, ki je kot prvi v Veliki Britaniji zaprosil za sprejem in je bil takrat v Rimskem kolegiju:

Tale Anglija, pobalin, je zares velika in lepa stvar! Če nam boste pomagali, še posebej ti, bomo lahko resno delali na tem križišču sveta: molíte in z veseljem Gospodu izročajte majhna mrtvičenja.^[37]

To so bili dnevi molitve in dela. Ob misli na ljudi, ki so tavalili po ulicah, na mnoge, ki niso ljubili Boga ali pa so Kristusa poznali zgolj površno, se je čutil nemočnega karkoli storiti. Ta nemoč ga je vodila proti Bogu, tako kot se otrok zateče k svojemu očetu.

Molil je, kajti molitev je **skrivnost učinkovitosti Opus Dei** ter, kot jim je dejal v Londonu, deluje kakor velik dežnik, ki varuje pred vremenskimi nadlogami in nevšečnostmi.

V ponedeljek, 11. avgusta, je bil v Cambridgeu. V sredo popoldne pa jim je pri klepetu v Netherhall Housu govoril o širitvi v Oxford, v Cambridge, v Manchester, ter jim pokazal, kolikšne priložnosti predstavlja apostolsko delo v Veliki Britaniji, ki je bila »križišče sveta«. Tam so se namreč srečevali ljudje vseh narodov in celin, iz vseh držav, kamor Delo s svojo apostolsko širitvijo še ni dospelo in kjer so pričakovali njegov prihod. Njegovi sinovi so ga pozorno poslušali.

Obiskal je samostan Michaelham, mesto Eastbourne ... V svetišču Willesden je 15. avgusta obnovil posvetitev Dela Marijinemu Srcu. Bi zmogel razvneti Veliko Britanijo?

Najbrž mu je prav tedaj Gospod jasno odgovoril z nekim izrekom, kakršnih je doživel mnogo in ki so se mu tako globoko vtisnili v spomin: »Ti – ne! Jaz – pa lahko!« Ti zagotovo ne boš zmogel, Jaz pa to zmorem.^[38]

To nadnaravno izkušnjo je imel v mislih, ko je po vrnitvi v Rim svojim sinovom pri meditaciji dejal:

Pred dobrim mesecem sem bil v deželi, ki jo imam zelo rad. Tam mrgolijo sekte in krivoverstva ter vlada velika brezbržnost do božjih reči. Ob pogledu na tisto obzorje sem bil zmeden in čutil sem se nesposobnega, nemočnega:

Jožefmarija, tukaj ne moreš storiti ničesar. In ta misel je bila pravilna: jaz sam ne bi dosegel nikakršnega učinka; brez Boga ne bi zmogel pobrati niti slamice s tal. Vsa moja uboga nezmožnost je bila tako očitna, da sem se skoraj užalostil, in to je slabo. Da bi se božji otrok užalostil?

Lahko je utrujen, ker vleče voz kakor
zvest osliček, toda žalosten – ne.
Žalost je slaba reč!

Naenkrat pa sem sredi ulice, kjer je
vrvelo ljudi z vseh koncev sveta, v
sebi, v globini svojega srca, začutil
moč božje roke: Ti ne moreš nič, toda
Jaz zmorem vse; ti si slaboten, toda
Jaz sem Vsemogočnost. Jaz bom s
teboj in prišla bo moč! Duše bomo
vodili k sreči, k edinosti, na pot do
Gospoda, do odrešenja! Tudi tukaj
bomo obilno sejali mir in veselje!^[39]

Ustanovitelj je poslušno sledil
Gospodovemu vabilu, čeprav je bil
skoraj brez gmotnih sredstev in
čeprav je bilo angleških članov Opus
Dei komaj za prgišče. Vendar je z
veliko vero in drznostjo zasnoval
načrt za napad ter ni odlašal z
njegovo izvršitvijo. Najprej je
poskrbel za ureditev novih prostorov
Regionalne komisije v Veliki Britaniji
ter naročil, naj se tja pošlje dodatno

osebje in *administracija*. Nato je 17. avgusta obhodil precej londonskih cerkva: nekatere katoliške (Spanish Place, St. Etheldreda, Westminsterška katedrala) in nekaj anglikanskih (cerkev Marijinega oznanjenja na Bryanston Streetu, Westminsterška opatija, Hanover Square). Hotel je najti kakšno cerkev v Londonu, katere oskrba bi lahko bila zaupana duhovnikom Dela.

Želel je tudi, da bi Opus Dei začel z apostolsko dejavnostjo v Oxfordu. Najprej je sestavil dokument, ki je na jasn in podroben način opredeljeval stike s predstavniki univerz. Nato se je 21. avgusta srečal z enim od profesorjev londonskega King's Collegea, da bi se pogovorila o formalnostih. In 26. avgusta je msgr. Craven, londonski pomožni škof, ki je bil seznanjen z načrti glede Oxforda, govoril z upraviteljem Westminsterške katedrale, monsinjorjem Gordonom Wheelerjem. Obstajala je možnost,

da pridobijo hišo z zemljiščem v Oxfordu, ob rečnem nabrežju: *Grandpont*.

Oče je budno spremljal ta projekt; posvetoval se je s člani, ki so prišli z Irske, in obenem vzdrževal korespondenco z Rimom. Naročil je dvanajst oltarnih kamnov in jih nato 28. avgusta posvetil. Nekatere od teh so poslali na Irsko. Ti kamni so predstavljali prav tolikšno število kapel, ki so bile takrat še v zametkih. S posvetitvijo oltarnih kamnov je na neki način vnaprej uresničil svoje sanje, kakor bi dal upanju nov zagon, s tem ko jim je namenil mesto že v bližnji prihodnosti.

Dvakrat, 26. avgusta in 3. septembra, je šel v Canterbury, v cerkev sv. Dunstana, da bi molil ob grobnici rodbine Roper, kjer počiva glava sv. Tomaža Mora.^[40]_____

Njegovo bivanje v Londonu je šlo h koncu in v Rimu so ga že pričakovali.

Na predvečer odhoda je svojim otrokom v Veliki Britaniji podelil blagoslov. Na prvo stran Svetega pisma v angleščini je zapisal:

Semper ut iumentum [vselej kakor tovarna žival], **Londini, 15. 9. '58.** V jutranjih urah 16. septembra se je v dovrskem pristanišču od njih poslovil z besedami: ***Sancta Maria, Regina Angliae, filios tuos adiuva!***

Veliko Britanijo je zapuščal z nadvse prijetnimi občutki, saj je prišel do jasnega spoznanja, da je bila njegova navzočnost na otoku del božje previdnosti, kot je dejal tudi v pismu, poslanem v Španijo:

Povedal bi vam samo tole: mislim, da je naše bivanje v Veliki Britaniji stvar božje previdnosti in da lahko od tod pride veliko dejavnosti za božjo slavo.

Molíte, tako kot vedno vzemite za posrednico našo Mater, sv. Marijo, in videli bomo, kako se na tem

svetovnem križišču uresničujejo velika dela našega Opus Dei v blagor duš vsega sveta.^[41]

Otoško podnebje kljub svoji milini in prijetnemu rosenju nanj ni učinkovalo kot pomirjevalo, ki bi mu omogočilo, da si opomore od preteklih neprespanih noči. Bilo pa je tam nekaj, kar mu je prinašalo veliko zadovoljstvo, in sicer dejstvo, da ga ljudje niso prepoznali in da njegov obraz na ulici ni zbujal pozornosti.^[42]

Še naprej je mnoge spodbujal k molitvi za zagon dejavnosti v Oxfordu ter skrbno bedel nad stiki s civilnimi, akademskimi in cerkvenimi oblastmi. Ko so končno uspeli dobiti hišo za center Grandpont, je 22. aprila 1959 poslal prav kratek, a sporočilno nabit telegram: ***Auguroni. Mariano.***

Poleti se je oče spet vrnil v hišo *Woodlands*, tja je prispel 16. julija 1959. Iz Rima je s seboj pripeljal

arhitekta ter jim dal napotke za načrt ureditve študentskega doma v Oxfordu. Razmišljal je o tem, da bi na vrh stavbe, na konico, postavili Marijin kip, ki bi bil razsvetljen. Tudi v grbu dóma Grandpont je bila navzoča Božja Mati, upodobljena na mostu nad belimi in modrimi valovi, zgoraj pa geslo *ipsa duce*.

Tisto poletje je naredil kratek štiridnevni skok iz Velike Britanije. Na veliki šmaren, 15. avgusta, je Michael Richards v Westminsterski katedrali slovesno obhajal svojo novo mašo. Istega dne je oče odpotoval na Irsko in prispel v Dublin v popoldanskih urah. Naslednji dan je maševal v Študentskem domu Ely in med zahvalo po maši vpričo svojih sinov na glas razmišljal: ***Izbral vas je, da začnete z apostolskim delom na Irskem in postanete orodja njegovih čudes – kljub vaši majhnosti, kljub vsemu, tudi jaz sem le ubog človek.***^[43]

Obiskal je center Nullamore, kjer se je v okviru mednarodnega poletnega tečaja štirideset fantov iz različnih držav navdušeno učilo angleščine. Nadaljeval je pot in se srečal s svojimi sinovi v mestu Galway. V Álvarovem spremstvu je šel 18. avgusta na obisk k dublinskemu nadškofu, naslednji dan proti večeru pa se je vračal v London.^[44]_____

Prejšnje leto septembra, tik preden je zapustil Veliko Britanijo, je pisal vikarju v Kolumbiji ter mu svetoval, naj poskrbi za svoj počitek in daje svojim ljudem dober zgled, ***tako kot ga dajem jaz vsem svojim otrokom, kajti v Veliko Britanijo sem prišel na oddih.***^[45]_____ Sedaj, v poletnih mesecih 1959, pa je prekipeval od apostolske aktivnosti, da bi dal zagon temu, kar je bilo začeto leta 1958. Medtem so prevzeli v posest hišo z zemljiščem *Grandpont* v Oxfordu in oče se je ukvarjal z načrtovanjem študentskega doma.^[46]_____

Zato je lahko o preživljanju tistih dni jedrnato dejal: ***Tukaj počivamo, delamo in molimo. Veliko molimo.***

[47]Bolj stvarno pa stanje opiše v poznejšem pismu: ***Tukaj več delamo, kot pa počivamo.***[48]

V mesecu avgustu so z njim naredili intervju. Objavljen je bil 20. 8. 1959 v časopisu *The Times*, na strani z naslovom: *Spanish founder of Opus Dei*. Članek, napisan v zelo odobravajočem slogu, je izšel v sklopu prispevkov o vidnejših mednarodnih osebnostih, ki so veliko obetale za prihodnost.

Septembra se je sestal z nekaterimi cerkvenimi dostojanstveniki: v Winchestru se je srečal z nadškofom škofije Portsmouth, v katero je spadal tudi Grandpont; v Londonu pa sta bila njegovega obiska deležna kardinal Godfrey in msgr. Craven.

Tretjič se je v Veliko Britanijo odpravil poleti 1960. Na klepetih se je

družil s svojimi duhovnimi otroki. Sprejemal je obiske z Irske, iz Francije in Španije. V njem je dozoreval načrt za širitev korporativne dejavnosti Netherhall House, saj si je želel odpreti nov študentski dom z več sobami za študente iz držav Commonwealtha.

Očeta ni premagalo malodušje, vendar si tudi ni zatiskal oči pred ogromnim naporom, ki bi ga terjal tak projekt. Med svojimi obiski in opravki je spotoma imel priložnost opazovati velike dosežke zgodovinskega pomena: časopisni emporij na Fleet Streetu, veličastni univerzitetni kolidži (tisto dvorišče kolosalnih razsežnosti v oxfordskem kolidžu Christ Church) ... In spet je vztrajno molil ob grobu sv. Tomaža Mora.

Poletje 1961 je prebil v neki drugi hiši, na West Heath Roadu 21, nedaleč od svojega prejšnjega

bivališča. Dva dni po njegovem prihodu so mu sporočili, da bo posvečenje skupine duhovnikov Opus Dei, ki je bilo načrtovano v Madridu, treba preložiti zaradi nekaterih formalnih težav. Že naslednji dan po prejemu novice, v soboto, 22. julija 1961, se je odločil obiskati madridskega škofa Leopolda Eija y Garaya, ki je imel navado letovati v galicijskem mestu Vigo.^[49]

Kupili so letalske vozovnice in v nedeljo je skupaj z Álvarom iz Londona odpotoval v francoski Biarritz. Tam ga je z avtomobilom pričakal španski vikar. Prespali so v Vitorii, v ponedeljek pa so se od zore do mraka v nevzdržni vročini čez osrednjo planoto vozili proti zahodu Španije v precej slabem avtomobilu. Oče je gospoda Leopolda pozdravil z objemom: V čem je bila težava? Ni bilo težave, vse je bilo že urejeno. Madridski škof enostavno že dalj časa ni videl ustanovitelja in se pač

ni hotel odreči priložnosti, da se ponovno sreča z njim.^[50]

Oče se je spomnil, da je v bližnjem mestu Tuy živel gospod Eliodoro, duhovnik, ki mu je že od začetkov Dela velikodušno pomagal. Čut prijateljstva in hvaležnosti ga je gnal, da se je brž odpravil na pot. Uspel se je srečati z njim v večernih urah in bilo je že pozno, ko se je vrnil ter izčrpan legel v posteljo. V Santiagu de Compostela je bil 25. julij praznik. Obiskal je svoje hčere in sinove ter kardinala. Odpravil se je nazaj, ponovno prečil osrednjo špansko planoto ter 27. julija pristal v Londonu.

Tisto poletje je svojim sinovom naročil, naj v Londonu uredijo še en center za sedež Regionalne komisije. Namreč apostolat Dela je vsepovsod pridobival zrelo, stabilno obliko in to je veljalo tudi za Veliko Britanijo. Ko se je 5. septembra z avtomobilom

peljal proti letališču Southend, je v takšnem duhu prepeval staro pesem:

»Brstiček, brstiček,

že se v vrtnico spreminjaš ...«

Leta 1962 je v Veliko Britanijo potoval poslednjikrat. Ravno so bili odprti novi prostori Regionalne komisije. Svoje duhovne otroke je spodbujal k apostolatu. Imel je srečanja z večjimi skupinami ljudi, v vzdušju družinskega klepeta. Dajal jim je napotke za dejavnosti z mladimi. In molil je in molil.

Ljudje so ga z rožnim vencem v roki videvali v anglikanskih cerkvah in pred oltarjem Westminstrske opatije. Slišali so ga ponavljati molitvene vzklike v samotnih svetiščih brez tabernaklja: na primer v cerkvah All Hallows in Saint Bartholomew, pred Marijino podobo.

Razvoj projektov je spremljal tudi iz Rima. Začeli so z mladinskim klubom na jugu Londona. V Manchestru je svoja vrata odprl študentski dom Greygarth. V Sussexu je z delovanjem začel dom duhovnih vaj Wickenden Manor. In delalo se je še na mnogih drugih iniciativah. Če omenimo zgolj dejavnosti korporativnega značaja, je ženska sekcija imela študentski dom Ashwell House v Londonu ter še dva druga v mestih Bangor in Manchester.

Medtem je potekala gradnja nove stavbe študentskega doma Netherhall House; 1. novembra 1966 jo je otvorila kraljica mati, *The Queen Mother*, ki je pokazala izjemno naklonjenost in ljubeznivost pri kramljanju z vodstvom dóma ter s stanovalci iz raznih koncev sveta, saj so poleg Britancev tam bivali tudi študentje iz Azije, Afrike, Amerike. Nato je obiskala Šolo za gospodinjske in hotelirske vede, ki jo je vodila

ženska sekcija, ter si ogledala učilnice, kuhinje in pripravo jedi.

Navzoče osebnosti, spremstvo, študente in skupino podpornikov dóma Netherhall House, katere predsednik je bil anglikanec, je kraljica mati nagovorila s prisrčnimi besedami ter izpostavila prizadevnost in poslanstvo služenja, ki je vse to navdihovalo.^[51]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] Pismo, EF-640314-1.

^[2] *Pismo 16. 6. 1960, št. 19.*

^[3] Pismo Odónu Molesu Villaseñorju, EF-570502-3. Svojim sinovom v Čilu, med katerimi je bila skupina Špancev, je pisal: ***Prizadevajte si***

biti zelo dobri Španci, vendar ne širite španske miselnosti, saj bi to bila politična zadeva. Tam ste zato, da bi bili apostoli in da bi Delo pognalo korenine (Pismo, EF-520814-3).

^[4] ***Tudi jaz bi si želel obiskati te dežele***, je pisal Dicku Riemanu, ***od katerih pričakujem veliko sadov za božjo slavo, ampak če ni tehtnega razloga – nekoč bo že nastopil –, ne morem iti na to potovanje, ne da bi se izneveril uboštvu*** (Pismo, EF-610703-1).

^[5] Pismo Juanu Bautisti Torellóju Barenysu, EF-640505-1.

^[6] Msgr. Álvaro del Portillo pojasnjuje, kako je to besedo pojmoval ustanovitelj: »Velikokrat sem ga slišal govoriti o 'predzgodovini' apostolskega dela v kakšni državi. 'Predzgodovina' je pomenila to, da je že zdavnaj pred odprtjem prvega centra Dela v

posameznih državah naš oče vnaprej – temu sem bil priča – z molitvami in mrtvičenjem pošiljal rodovitnost tisti zemlji. Prepešal je mesta, goreče molil v tamkajšnjih cerkvah, navezal stike s škofi, obiskal je številne tabernaklje in Marijina svetišča, da bi njegove hčere in sinovi čez čas v tisti novi deželi stopili na že obdelano zemljo. Oral je ledino in sejal, kajti kot je sam pravil, je po mnogih cestah in poteh te dežele velikodušno razsejal seme svojih zdravamarij, svojih pesmi o človeški ljubezni, ki jih je spreminjal v molitev, svojih molitvenih vzklikov, svoje vesele in upanja polne pokore» (Álvaro del Portillo, *Instrumento de Dios*, str. 36; v: *En memoria de Mons. Josemaría Escrivá de Balaguer*, Pamplona 1976). Prim. tudi Álvaro del Portillo, *Sum.* 632.

^[7] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 638.

[8] Pismo, EF-491125-3; prim. tudi Pismo iz Milana članom Dela na Portugalskem, EF-491125-4.

[9] Prim. Pismo monsinjorju Michaelu von Faulhaberju, EF-500413-1.

[10] Prim. Pismo Alfonsu Paru Balcellsu, EF-520904-1; Rolf Thomas, *Sum.* 7689. Alfonso Par, ki je bil vikar v Nemčiji, nam pove anekdoto o revščini, v kateri so živel, primerljivi s pomanjkanjem, ki je vladalo v Villi Tevere:

»Iz Nemčije smo želeli pomagati pri lažšanju gmotnega bremena gradbenih del. Vsakokrat ko sem iz Nemčije potoval v Rim, mi je Fernando Inciarte dal nekaj mark. Ko sem prispel, sem jih precej sramežljivo izročil Álvaru, saj je šlo za smešne vsote: 50 ali 100 DM. Oče se nam je vselej zahvalil. Nekajkrat je naše drobne prispevke omenil vpričo drugih iz Rimskega kolegija. Mene je bilo zelo sram, kajti želeli bi ponuditi

resnično pomoč, toda takrat smo v Nemčiji komaj začenjali in naše možnosti so bile res neznatne« (Alfonso Par Balcells, RHF, T-04264, str. 72).

[11] Pismo članom Dela v Nemčiji, EF-540601-14; prim. tudi Pismo Alfonsu Paru Balcellsu, EF-540817-9.

[12] Iz St. Gallena je pisal članom Generalnega sveta: ***Koliko dela nas čaka v Švici! Zdaj sejemo zdravamarije po vseh teh poteh, prepričani, da bodo ti moji otroci kmalu začeli s svojim delom v tej državi, ki ima izjemen strateški položaj v vseh pogledih – tudi z apostolskega vidika*** (Pismo, EF-550430-1).

[13] Prim. Alfonso Par Balcells, RHF, T-04264.

[14] AGP, oddelek Apostolska širitev, Nemčija, II/1.

[15] Prim. Pismo Alfonsu Paru Balcellsu, EF-550105-3.

[16] Pismo Alfonsu Paru Balcellsu, EF-550415-11.

[17] Klepet s študenti v Rimu, 19. 3. 1967 (AGP, P01 1967, str. 430). Sporazum je bil podpisan v maju, v veljavo pa je stopil šele konec julija.

[18] AGP, oddelek Apostolska širitev, Nemčija II/1; in Alfonso Par Balcells, RHF, T-04264. Dnevnik centra je zabeležil ta zgodovinski trenutek: »Zdaj smo drobno seme, drobno zrno. Ampak mladika že poganja, zgodovina se je že začela« (*Dnevnik centra Althaus*, Bonn, 30. 11. 1955, AGP Sec. N, 3 leg. 0001-27).

[19] Pismo z Dunaja članom Generalnega sveta, EF-551204-2.

[20] Pismo z Dunaja članom Generalnega sveta, EF-551209-1; prim. Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.*

4678. Dunajski nadškof, kardinal Franz König, pričuje: »Ob več priložnostih mi je povedal, kako je takrat molil pred čudežno podobo Marije Pötsch ter se mu je tam v spomin vtisnil neki navdih. In povsem spontano je vzkliknil: *Maria, Stella Orientis, ora pro nobis*« (Franz König, *Sum.* 5254).

[21] Prim. AGP, P01 XII-1955, str. 17.

[22] Pismo Alfonsu Paru Balcellsu, EF-561020-5.

[23] Prim. Carmen Mouriz García, RHF, T-05437, str. 50.

[24] Pismo iz St. Gallena, EF-580924-1.

[25] Pismo iz St. Gallena, EF-580924-3.

[26] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 837. V Ars je romal leta 1953, 1956, 1958, 1959 in 1960.

[27] Álvaro del Portillo, *Sum.* 630; in Javier Echevarría, *Sum.* 2220; AGP, P06, IV, str. 25.

[28] Prim. AGP, P01 1979, str. 943.

[29] AGP, P01 1970, str. 20.

[30] ***Dunaj je edina prestolnica, je pripomnil, v kateri sem videl spomenik Sveti Trojici*** (AGP, P01 1981, str. 823).

[31] AGP, P04 1974, II, str. 525.

[32] Pismo Juanu Antoniu Galarragi Ituarteju, EF-500220-2.

[33] Pismo članom Dela v Veliki Britaniji, EF-500124-3.

[34] Prim. Pismo članicam Dela v Veliki Britaniji, EF-520706-1. Prim. tudi Juan Antonio Galarraga Ituarte, RHF, T-04382, str. 3.

[35] Pismo Juanu Antoniu Galarragi Ituarteju, EF-540405-6.

[36] Prim. *Dnevnik centra Netherhall House*, London, 4.–5. 8. 1958, AGP Sec. N, 3 leg. 0285-29. Še istega dne, ko je prispel v London, je svojim spremljevalcem dejal, da bi bilo dobro začeti z delovanjem na Univerzi v Oxfordu; prim. Juan Antonio Galarraga Ituarte, RHF, T-04382, str. 7.

[37] Pismo iz Londona, EF-580800-3.

[38] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 1506; in Javier Echevarría, *Sum*. 2782.

[39] Meditacija, 2. 11. 1958, navedeno v: Álvaro del Portillo, *Sum*. 1642.

[40] Prim. Juan Antonio Galarraga Ituarte, RHF, T-04382, str. 9.

[41] Pismo iz Londona, EF-580813-1.

[42] Vseeno pa naj omenimo, da so bile tudi izjeme, na primer pripetljaj, ki se je zgodil v London Cityju dva ali

tri dni po njegovem prihodu. V črni duhovniški obleki (*clergyman*) je hodil po ulici in nihče se ni zmenil zanj; naenkrat pa se je neki človek v zbledelih oblačilih in z nenavadnim turbanom na glavi radovedno zazrl vanj. ***Le kaj ima gledati! Saj je sam bolj čudno oblečen od nas***, je dejal oče svojim spremljevalcem (prim. Juan Antonio Galarraga Ituarte, RHF, T-04382, str. 11).

[43] AGP, P01 1982, str. 757.

[44] Prim. AGP, oddelek Apostolska širitev, Irska, II/2; in Álvaro del Portillo, *Sum.* 850.

[45] Pismo iz Londona Teodoru Ruizu Jusuéju, EF-580904-3.

[46] Prim. Pismo iz Londona msgr. Benjamínu de Arribi y Castru, EF-590809-1.

[47] Pismo iz Londona članom Generalnega sveta, EF-590814-1.

[48] Pismo iz Londona članom Dela v Španiji, EF-590825-2.

[49] Gospod Leopoldo, v čigar škofiji naj bi ti člani Opus Dei prejeli duhovniško posvečenje, je bil pristojen, da podeli spregled od zahteve po vmesnem obdobju, se pravi od kanonično določenega časa, ki naj bi pretekel med podelitvami subdiakonata, diakonata in prezbiterata. Kandidatov za prejem višjih redov je bilo petindvajset.

[50] Gospod Leopoldo je kar Jožefmariju naročil, naj sporoči monsinjorju Garcíi Lahigueri, da je spregled od vmesnega obdobja odobren, kar je storil z dopisom naslednje jutro. Prim. Pismo iz Santiaga de Compostela monsinjorju Joséju Maríi Garcíi Lahigueri, EF-610725-1.

[51] Ko je ustanoviteljev naslednik leta 1980 obiskal Veliko Britanijo, je na svojih srečanjih s člani in sodelavci

Opus Dei tem pokazal, koliko dela jih čaka. Še vedno so ***prebijali jajčno lupino*** kakor pravkar izvaljeni ptički. Takrat so se bližali ciljem, ki jih je osebno postavil ustanovitelj.

Na enem od teh množičnih srečanj, ki ga je imel v University College Schoolu, sledeč zgledu svojega predhodnika, je okrog tisoč navzočih spodbujal, naj nadaljujejo, kar je že dvajset let poprej začel msgr. Escrivá de Balaguer.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/2-predzgodovina-potovanja-
po-evropi/](https://opusdei.org/sl-si/article/2-predzgodovina-potovanja-po-evropi/) (30. Mar. 2026)